ב"ה | גיליון **778**
ערב שבת קודש
פרשת **שמות** תשפ"ו

י-ם	16:17	17:29
ת"א	16:36	17:34
חיפה	16:34	17:32
ב"ש	16:38	17:36

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

פרשת השליחות

מהו הנושא הכללי של פרשת שמות? לדעתי פשוט שהנושא העיקרי והכללי של הפרשה הוא קבלת שליחות. הלב של הפרשה הוא השליחות של משה רבינו: ה' מטיל עליו שליחות והוא מסרב, מתווכח, שואל שאלות ומביע ספקות. בסופו של דבר הוא אומר "שלח נא ביד תשלח" ואז ה' כועס עליו, "ויחר אף הוי' במשה". אחר כך משה יוצא לשליחות בפועל, והפרשה נגמרת בטענות של משה על כך שהשליחות לא מצליחה לו והיא אף מזיקה.

איזה עוד סימן מובהק יש לכך ששליחות היא הנושא העיקרי של הפרשה? אנחנו אוהבים לחפש ריכוז של מלים בתורה. שרש **שלח** הוא השרש היחיד בתורה שנגזרים ממנו השמות של שלש פרשיות – **וישלח, בשלח ושלח**. פרשת שמות איננה מהפרשות האלה, אבל היא הפרשה עם הריכוז הכי גבוה של שרש שלח, באין ערוך לפרשות אחרות. אם עושים חיפוש רואים שבכל התורה שרש שלח חוזר קרוב ל-240 פעמים, כך שהממוצע לכל פרשה מ-54 הפרשיות הוא 4-5 פעמים, אבל בפרשת שמות הוא חוזר 21 פעמים (בסוד שם אהיה שמופיע בפרשה כמשלח של משה רבינו, "אהיה שלחני אליכם")!

מה הקשר בין "שמות" לשליחות? כתוב שהשם של הנשמה קשור לשליחות שלה. לדוגמה, רבי שמעון בר יוחאי הוא גלגול של משה רבינו, אז למה בגלגול אחד הוא נקרא משה ובגלגול שני הוא נקרא שמעון? כי השליחות שלו בכל גלגול משתנה, והשם מותאם לשליחות ואפילו מגדיר אותה.

אם כן, פרשת שמות היא הפרשה שמלמדת מהי שליחות, איך צריך לקבל שליחות מה', על אילו התנגדויות פנימיות צריך להתגבר וגם איך צריך להתמודד עם קשיים וכשלונות בשליחות, כמו שיש הרבה פעמים בתחלת הדרך.

(שבת שמות פ"ה)

אוצר הרמז

דאגה כנה לזולת

מהי דאגה כנה לזולת, דאגה הן בגשמיות והן ברוחניות? הדאגה היא לא רק לדאוג במובן המקובל הפשוט (worry) אלא לדאוג לזולת בביטוי של אהבה עמוקה בלפיו (care). הדאגה היא גם לא רק אכפתיות (concern) – ודאי אני דואג לזולת משום שאכפת לי ממנו, אבל דאגה אמתית היא הרבה יותר מאשר אכפתיות. **אפשר להאמין באנושות וגם להתמסר לשליחות שלי להביא אור לעולם, אבל זו עדיין לא דאגה לזולת באמת. מי שיש לו באמת את מדת הדאגה הפנימית לזולת חש, באופן אינסטינקטיבי, קשר עצמי עמוק לכל פרט ופרט, לכל איש ואשה, בעולם. דאגה זו נובעת מאהבה וחמלה – תחושה שאתה מאד-מאד חשוב עבורי ושאני מוכן ומזומן תמיד לעשות הכל עבורך.**

> דאגה בגימטריא אהבה שבלב, אך מי שדואג באמת בלב מוכן תמיד לדאוג לזולת במעשה בפועל

לדאגה הזו יש גם משמעות מעשית (לא רק רגש האכפתיות בלב), כמו אחות בבית-רפואה שדואגת לחולה – הדאגה שלה היא לא רק רגש בלב, היא מתבטאת בעיקר בטיפול מסור בפועל (לא רק to care for אלא to take care of). במושגי החסידות, הדאגה שבלב, עם כל האהבה והחמלה המלוות אותה, שייכת לתחום המורגש, המדות חסד-גבורה-תפארת (אהבה-יראה-רחמים). לעומתה, הדאגה לטיפול בפועל שייכת לתחום המוטבע, הכוחות התחתונים-המעשיים של הנשמה, נצח-הוד-יסוד (בטחון-תמימות-אמת). אצל הרבי ראינו את שתי המשמעויות מתאחדות – רגש הדאגה בלב התבטא תמיד בדאגה המעשית לטפל במה שדורש טיפול.

דאגה בגימטריא **אהבה** שבלב, אך מי שדואג באמת בלב מוכן תמיד לדאוג לזולת במעשה בפועל, הוא דואג לספק לחבר הנצרך את הטיפול הטוב ביותר עבורו (בטיפול שלו עצמו או בתמיכתו הכספית).

(אור לג' תמוז פ"ה)

שליח = שמח

היצר הרע של משה רבינו הוא הענוה שלו! הוא אומר לה' "שלח נא ביד תשלח". **שליח** בגימטריא **שמח**. אם היה שמח – היה מוכן לקבל את השליחות. הוא לא מוכן לקבל את השליחות דווקא מצד הענוה שלו. על אי-רצונו, בעקשנות, לקבל את השליחות הוא גם נענש.

(ט"ו חשון פ"ו)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

שברי בני לאה ויעקב אבינו (חלק ב')

יששכר, שנולד מחיזור אמו אחרי אביו (לבאורה לא בדרך הצניעות המקובלת), משקף משבר בשלום הבית שביניהם – הוא 'יורש' את תחושות חוסר-האהבה והשנאה שבין הוריו. אכן, מתוך כך הוא צומח כתלמיד חכם בו נאמר "ומבני יששכר יודעי בינה [סוד לאה אמו] לעתים לדעת מה יעשה ישראל [יעקב-ישראל אביו]" – תלמיד חכם היודע לתקן את כל כח העתים שבספר קהלת ולאזן את הבית היהודי בתקופות השונות, "עת לחבוק ועת לרחק מחבק", ומתמסר להבאת שלום בין איש לאשתו.

אצל **יהודה** מורגשת הריקנות הקיומית כאשר אחרי מכירת יוסף הוא יורד מאת אחיו – 'אין לו מה לעשות בחיים' חוץ מלהתרועע עם איש עדולמי. מתוך משבר הריקנות הוא מוליד את ער ואונן (לשון חרבן ואבל) שפגמו בברית ומתו (שיקוף של המשבר שלו, הרגשת חוסר המשמעות לחיים). מתוך המשבר הזה ה' מסובב שהוא עצמו ייבם את כלתו, להקים שם לער ואונן ולהקים אותם לתחיה בפרץ וזרח, שמהם צומחת הגאולה האמתית והשלמה – צמיחה פוסט-טראומטית מובהקת.

> המשבר הכולל את הכל הוא משבר הדעת – מרכז העצבים, שעלול לסבול מהתמוטטות עצבים ברמות משתנות

אכן, כפי שהוסבר המשבר הכולל את הכל הוא משבר הדעת – מרכז העצבים, שעלול לסבול מהתמוטטות עצבים ברמות משתנות – שבקדושה הוא יעקב אבינו, אבי ששת הבנים, שכל חייו דאגות ומשברים. לכן אפשר למצוא אצל יעקב אבינו את כל ששת המשברים שמופיעים אצל בניו:

יש לו משבר של חוסר-אהבה, עד כדי ניכור, מכך שאביו אוהב דווקא את עשו.

הוא חווה פגיעה מעשו, תאומו (הפוגע בו ובכל סובביו).

הוא לא מתחבר כלל עם העולם הזה, עולמו של עשו (בעוד עשו מסתדר יפי עם כולם...), ומתבודד לו כ"יושב אהלים". הוא "תם" ולא מוצלח בעסקים (שאינם מעניינים אותו כלל, אך הוא מרגיש שבעיני הבריות זו בעיה חמורה שלו).

הוא לא נשוי – 'רווק זקן' עד גיל 84, שאין לו שלום-בית (תהליך השידוך שלו מורכב ומסובך, ובמובנים רבים כך גם ממשיכים חיי הנישואין שלו) – וממילא גם אין לחייו משמעות (עד שהוא מתחיל לעסוק בהקמת בית ישראל).

כפי שהוסבר בפרק הקודם, משבר הדעת הוא קונפליקט שלא ברור מאין הופיע, ותיקונו ב"דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון" – ההכרה שהמשבר הוא נקודת מעבר, רקבון ומתוכו צמיחה, בדרך מהעבר אל העתיד (כאשר מקיימים "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי", בבטחון שה' יצמיח את העזר מתוך המשבר). והנה, **יעקב** בגימטריא **מאין-לאן** העולה **ז"פ** (ממוצע כל אות) **הוי'**, שלפניו עתידים ליתן דין וחשבון, והוא לשון התהוות יש מאין, צמיחה והויה חדשה לעתיד לבוא.

(ד'-ו' אדר פ"ה)

אוצר הרמז

"ויקם מלך חדש"

אמנם כח ההתחדשות שייך לחכמה, אבל ההתחדשות בפועל, ההתהוות של משהו, היא בבינה. בינה היא "ראשית המציאות". חכמה היא "ראשית הגילוי", היה חשך ויש אור, אבל אין עדיין משהו ממשי שאפשר לאחוז בו, לנגוע בו, לתפוס אותו. אבל בינה היא כבר התהוות ממשית, ראשית המציאות, ראשית היש בבינה – דבר חדש. כמו "ויקם מלך חדש" (ה"חדש" הראשון שכתוב בתורה, "הכל הולך אחר הפתיחה") – אין לך 'יש' כמו מלך.

(מוצאי ז"ך אדר תשפ"א)

אוצר הרמז

אמא יהודיה – יולדת ומילדת

בפרשת השבוע לומדים על המילדות העבריות, שפרה ופועה. זו פרשה שבולה מוקדשת לנשים צדקניות, ש"בזכות נשים צדקניות תבוא הגאולה", כמו אז. כל אשה אמורה להיות גם אמא, יולדת, וגם מילדת – רואים בפרשתנו שהמקצוע המובהק של האשה הוא ליילד, במסירות נפש, וגם בבטחון מאד גדול. יכולת של המילדות להתנגד לצו של פרעה, הרודן במצרים, היא רק מתוך עצמה הכי גדולה של אמונה ובטחון.

נתבונן רגע במלה "**מילדת**" – איזו מלה אפשר לעשות מהמלה הזו? **תלמיד**. תלמיד הוא המקבל, כמו האשה, אבל כל תלמיד בכתה – בן או בת – צריך להפוך להיות מילדת. צריך ליילד חידושים. כמה שוה **מילדת, תלמיד? 484**. מה הסגולה של המספר הזה? מספרים שלמים הם רבוע – **484** הוא **22 ברבוע**. **22** היינו מספר אותיות התורה, **כב** אותיות האלף-בית, עם כל הצורות שלהן, שהן האמנות שלנו – אמנות היא לשון אמונה, ושתי המלים גם מלשון אמא.

(י"ז טבת ע"ח)

אוצר הפתגם

ענוה כוללת את ההכרה של האדם במעלות שלו, מתוך ידיעה שהן מתנת שמים – ואף הנחה שמישהו אחר היה מנצל את אותן מתנות באופן טוב יותר, כפי שמסבירים על הענוה של משה.

(שבת שמות פ"ה)

מהדורה עיצובי: דעה אביחיל | 054-6580146